

Kontrollutvalget for tiltak mot hvitvasking

Årsrapport for 2012

Under henvisning til § 5 i forskrift 13. mars 2009 nr. 303 om kontrollutvalget for tiltak mot hvitvasking, avgir utvalget med dette rapport om utvalgets virksomhet i 2012.

1. Opprettelse og sammensetning mv.

Kontrollutvalget for tiltak mot hvitvasking av utbytte fra straffbare handlinger ble opprettet av Finansdepartementet 14. juni 1995, jf. daværende § 13 i forskrift 7. februar 1994 nr. 118 om legitimasjonskontroll og tiltak mot hvitvasking av penger. Reglene ble senere inntatt i finansieringsvirksomhetsloven § 2-17 a, som i 2003 ble erstattet av lov 20. juni 2003 nr. 41 om tiltak mot hvitvasking av utbytte fra straffbare handlinger mv. (hvitvaskingsloven) § 14. I 2009 ble denne loven erstattet med lov 6. mars 2009 nr. 11 om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering mv. (hvitvaskingsloven)

Kontrollutvalgets hovedoppgave er å påse at rettssikkerhets- og personvern hensyn ivaretas ved ØKOKRIMs behandling av opplysninger de mottar i medhold av hvitvaskingsloven.

Utvalget har i 2012 hatt følgende sammensetning:

- Lagdommer Stig-Ole Haug, leder (Hålogaland lagmannsrett)
- Advokat Randi Birgitte Bull (advokatfirmaet Bull & Co)
- Advokat Vegard Hildrum (Finansforbundet)
- Seniorrådgiver Charlotte Tvedt (Finans Norge)

Rådgiver Ane Charlotte Grenstad (Finansdepartementet) har vært sekretær for utvalget i 2012.

I henhold til lov 6. mars 2009 nr. 11 om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering mv. (hvitvaskingsloven) § 31 skal Kontrollutvalget føre kontroll med Økokrims behandling av opplysninger mottatt i medhold av § 18 (opplysninger fra rapporteringspliktige om

transaksjoner og mistanke) og Økokrims pålegg og godkjenninger etter § 19 første ledd (pålegg til rapporteringspliktige om ikke å gjennomføre transaksjoner), Økokrims håndtering av opplysninger etter § 29 (sletting av mottatte personopplysninger).

Kontrollutvalgets oppgaver er nærmere regulert i forskrift 13. mars 2009 nr. 303 om kontrollutvalget mot hvitvasking. Blant annet fremgår det av forskriften § 2 første ledd at utvalget skal føre kontroll med Økokrims behandling av opplysninger mottatt i medhold av hvitvaskingsloven og hvitvaskingsforskriften. Ifølge § 2 annet ledd skal det særlig føres kontroll med at Økokrim følger saksbehandlingsregler fastsatt i ovennevnte bestemmelser. I denne forbindelse skal utvalget vurdere de interne retningslinjene for Økokrim, og påse at disse følges. Det følger av forskriften § 4 at utvalget skal undersøke eventuelle klager fra enkeltpersoner eller organisasjoner vedrørende Økokrims behandling av mottatte opplysninger. Utvalget kan for øvrig av eget tiltak ta opp enhver sak eller ethvert forhold i tilknytning til Økokrims bruk av mottatte opplysninger. Med Økokrim menes i denne årsrapporten Økokrim ved Enheten for finansiell etterretning (EFE).

2. Virksomheten i 2012

Utvalget har i 2012 hatt to planlagte møter med Økokrim, og utvalget har videre gjennomført en uanmeldt inspeksjon av hvitvaskingsdatabasen hos Økokrim.

Utvalget har i møtene med Økokrim løpende blitt orientert om status for antall registrerte meldinger i hvitvaskingsdatabasen, sletting og mottatt informasjon om andre forhold knyttet til enhetens løpende virksomhet.

På Kontrollutvalgets møte 9. mai 2012, var 27 rapporter som i henhold til hvitvaskingsloven § 18 første ledd (femårs slettefrist), fortsatt ikke slettet fordi det ikke var endelig avklart om opplysningene fra rapportene inngikk i pågående analyseprosjekt. Kontrollutvalget påpekte at det er viktig at slettereglene overholdes. På uanmeldt inspeksjon 28. juni 2012 var rapportene fortsatt ikke slettet, men Kontrollutvalget mottok kort tid etter inspeksjonen en bekreftelse på at rapportene da var slettet. På ordinært møte 14. november 2012 var Økokrim à jour med sletting.

Utvalget har i 2012 særlig drøftet problemstillingen rundt taushetsplikt for rapporter om mistenkelige transaksjoner som er sendt Økokrim i medhold av hvitvaskingsloven § 18, og adgang til innsyn i innrapporterte opplysninger. Andre spørsmål som har vært framme er Økokrims praksis med hensyn til utlevering av informasjon til andre offentlige organer og Økokrims praksis med lagring av informasjon om mistenkelige transaksjoner som Økokrim mottar fra andre enn de rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven. Kontrollutvalget har videre blitt orientert om pågående arbeid med nytt politiregisterregelverk og forholdet mellom politiregisterregelverket og hvitvaskingsregelverket.

Utvalget mottok i mars 2012 svar fra Finansdepartementet på brev 13. mars 2007. I nevnte brev gjorde Kontrollutvalget Finansdepartementet oppmerksom Kontrollutvalgets dialog med Økokrim vedrørende Økokrims behandling av mottatte rapporter om mistenkelige transaksjoner fra foretak som driver valutavirksomhet. Kontrollutvalget fremholdt da at Økokrims praksis, hvoretter denne typen rapporter ble tatt til nærmere etterretning uten nærmere undersøkelser (med mindre det ble åpnet etterforskning i en sak), var i strid med bestemmelsene om sletting i henhold til daværende hvitvaskingslov § 10 annet ledd. I brev 8. mars 2012 viser Finansdepartementet til opplysninger fra Økokrim om at rapporter fra foretak som driver valutavirksomhet etter produksjonssetting av IT-løsningen ASK i juni 2008, nå behandles på samme måte som rapporter fra andre rapporteringspliktige.

Finansdepartementet redegjør videre for sin forståelse av hvitvaskingsloven § 29 annet ledd (som er ment å videreføre tidligere hvitvaskingslov § 10 annet ledd), hvoretter opplysninger skal slettes "*[d]ersom Økokrims undersøkelser viser at det ikke foreligger en straffbar handling [..]*". Etter Finansdepartementets vurdering stiller ikke hvitvaskingsloven § 29 annet ledd krav om at Økokrim ved mottak av rapporten skal foreta en vurdering av hver enkelt rapport for å bekrefte eller avkrefte mistanke om straffbar handling og dermed hvorvidt rapporten skal slettes. Dersom nærmere analyser og undersøkelser av innkomne rapporter viser at det ikke foreligger en straffbar handling, skal Økokrim imidlertid slette rapporten umiddelbart.

Kontrollutvalget har tatt Finansdepartementets brev til etterretning, og legger til grunn at Økokrims praksis med sletting nå er i samsvar med regelverket.

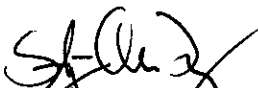
I 2009 tok Kontrollutvalget initiativ til å publisere en omtale av utvalget på Finansdepartementets nettsider. Denne omtalen er oppdatert i 2012: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fin/tema/finansmarkedene/kontrollutvalget-for-tiltak-mot-hvitvask.html?id=544546>. På nettsiden er det i tillegg til informasjon om utvalget og dets oppgaver, opplyst om kontaktinformasjon til utvalgets sekretær.

Utvalget har i 2012 ikke mottatt klager på Økokrims behandling av mottatte opplysninger.

3. Budsjett

Utvalgets budsjett for 2012 utgjorde kr 70 000,-. Faktisk regnskapsførte utgifter i 2012 beløp seg til kr 29 875,83. Faktisk påløpte utgifter for 2012 er høyere enn regnskapsførte, da enkelte påløpte utgifter for 2012 først blir regnskapsført i 2013. Budsjettet for 2013 er på kr 70 000,-.

Oslo, april 2013

Sigmund Ole Haug
leder

Vegard Hildrum
medlem

Randi Birgitte Bull
medlem

Charlotte Tvedt
medlem